

SZDSZ: véget ért a kétfrontos harc

A lemondott Demszky Gábor utóda valószínűleg Kuncze Gábor lesz

Csütörtökön lemondott SZDSZ-pártelnöki tisztségéről Demszky Gábor. Lépését egyebek között azzal indokolta, hogy a pártban kezdetektől fogva világos volt: vannak, akik az SZDSZ-ben nem támogatják, hogy a párt önálló arculattal, liberális politikát képviseljen.

MUNKATÁRSAINKTÓL

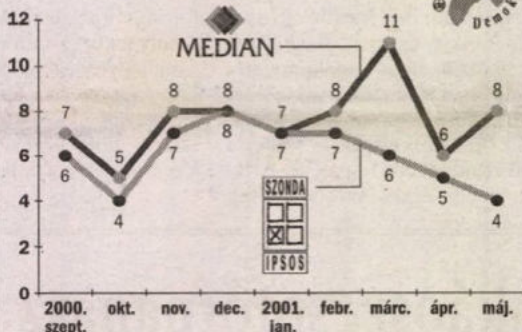
A pártan belül vannak, akik szerint a jelenlegi kormány leváltásához az SZDSZ-nek baloldali blokkot kell formálnia az MSZP-vel – fogalmazott csütörtöki közleményében a tisztségéből e hét szombatján távozó Demszky Gábor. A pártelnök ezzel „sem elvi, sem gyakorlati okokból” nem tud egyetérteni. Szerinte az országnak szüksége van egy önálló, európai szellemiségű liberális pártra, s meggyőződése, hogy a politika két blokkra szakadása „árt a magyar demokráciának”. Demszky szerint a Fidesz vezette kormány leváltására az MSZP-nek sem egyedül, sem egy tőle nehezen megkülönböztethető segédpárttal nincs esélye. A politikus elismerte: „A hármas teher – pártelnökség, listavezetés és főpolgármesterség – együttes viselése meghaladta erőmet”.

„Nagy lendülettel nekirugaszkoztam, aztán azt vettem észre, hogy egyedül futok” – mondta a *Magyar Narancs* szerdán utcára került számában Demszky. A lemondott elnök emlékeztetett arra, hogy a küldöttgyűlés decemberben elfogadta programját. Nyílt vita a vezetésben azóta sem volt, de a többség mintha nem vette volna észre, hogy már nem lehet kivárára játszani – tette hozzá.

Véget... folytatás a 4. oldalon

AZ SZDSZ NÉPSZERŰSÉGE

(a választani tudó „biztos” szavazók százalékában)

Forrás: Szonda Ipsos; Medán-Omnibusz, havonta 1200 fős országos reprezentatív felmérések NÉPSZABADSÁG-grafika

2000 decembere: Magyar-Demszky elnökváltás

FOTÓ: SZABÓ BARNABÁS

Véget ért a kétfrontos harc

A lemondott SZDSZ-elnök utóda valószínűleg Kuncze Gábor lesz

Folytatás az 1. oldalról

Ahhoz, hogy megértsük az SZDSZ sorrendben hatodik, s egyben legrövidebb ideig, mindössze fél évig funkcionáló pártelnökének lemondását, fel kell idéznünk a tavaly nyári előzményeket. Ekkor bombaként robbant a hír, hogy Demszky ultimátumszerűen bejelentette: „a frusztrált és depressziós, önbizalmát veszített, kishitű SZDSZ” élére kíván állni. Az akkor még Magyar Bálint vezette pártot sokszerűen érte Demszky egyesek szerint arrogáns kijelentése: „a pártban senki sem felelős semmiért”. Ekkor az SZDSZ a közvélemény-kutatások szerint a biztos pártválasztók között öt százalékon állt. Demszky meghirdette „a Fidesztől és az MSZP-től való egyenlő távolságtartás politikáját”. Vagy ahogyan Fodor Gábor nevezte, és kezdettől fogva ellenezte, a „kétfrontos harc” taktikáját.

Szavaival és sokak szerint nyers stílusával Demszky nem is két, hanem több fronton is egyszerre nyitott harcot. Részint vérig sértette az SZDSZ parlamenti frakcióját, amely szerinte „nem dolgozott jól”. Az akkori frakcióvezetőről, Kuncze Gáborról, aki Demszky decemberi elnökké választása után azonnal lemondott tisztségéről, a pártelnök kijelentette: „ha megújul, számítok a munkájára”. Mindez azért hatott furcsán, mert sokak véleménye szerint Kuncze volt a parlament egyik legmarkánsabb, legszellemesebb és legnépszerűbb frakcióvezetője.

Demszky tavaly nyári végi bejelentése sokkolta a párt értelmiségi holdudvarának egy részét is. Ennek a véleménynek legmarkánsabban **Eörsi István**, illetve az SZDSZ-ből azóta már kilépett **Tamás Gáspár Miklós** adott hangot. **Tölgység Páter**, az SZDSZ korábbi elnöke, aki ma a Fidesz-frakció tagja, viszaautasította Demszky „viszszaváró szavait”, s úgy vélte, az új elnök árnyékbokszolást folytat. Időközben Demszky riválisa, Fodor köré tömörült az SZDSZ véleményformálóinak egy része, köztük **Kis János**, a párt alapító elnöke, **Pető Iván** volt pártelnök.

A decemberi küldöttgyűlésen, ahol Demszkyt 70:30 arányban választották meg, a most lemondott elnök egyformán bírálta „a rózsaszín kádárizmust” megtestesítő MSZP-t, az egykori koalíciós partnert és a „narancsszínű kádárizmust” képviselő Fideszt. A politikus egyszerűen sürgette a mostani koalíció leváltását, azt mondta, hogy tisztességes versenyben akarja legyőzni Or-

bán Viktort, ami pártja erejét tekintve merész kijelentés volt. A pártelnök azt ígérte, hogy a decemberben még alig öt százalékon álló SZDSZ-t tavaszra 10-15 százalékra hozza fel. Fodor és csapata akkoriban is óvta az SZDSZ-t a „csodavárástól”. Bírálói azt vetették az újdonsült pártelnök szemére, hogy nem akarja tudomásul venni a magyar politikai rendszer kétszatuságát, illetve, hogy az MSZP-t sértő szavaival eltávolítja az SZDSZ-szel szimpatizáló szocialistákat. Kétségbe vonták Demszky taktikájának helyességét amiatt is, hogy miközben kígyót-békát kiabált az MSZP-re a fővárosi közgyűlésben elfogadta a szocialisták támogatását, és koalícióban kormányzott velük. Kritikusai azt is Demszky szemére vetették, hogy csapatában kizárólag saját fővárosi embereire, köztük **Böhm András** frakcióvezetőre, **Atkari János** főpolgármester-helyettesre és **Bruck Gáborra**, személyes tanácsadójára hagyatkozik.

A kezdeti sikerek után a népszerűségi mutatók is Demszky stratégiájának kudarcát jelezték. A 2000. decemberi támogatottsági csúcs (nyolc százalék) óta, a Szonda Ipsos adatai szerint folyamatosan csökken a párt népszerűsége, de a többi közvélemény-kutató trendjei sem sokban különböztek ettől. A pártelnök pedig, aki megválasztásakor az egyik legnépszerűbb politikus volt, mára a középmezőnybe küzdötte le magát.

Talán a legtöbbet Demszky tekintélyének és politikai imidzsének a fővárosi villamosvásárlási vita ártott. Ez volt az első látványos kudarca. A pártelnök-főpolgármester előbb felmondottnak tekintette a budapesti koalíciót, végül – erőltetve magyarázkodással, gyenge érvekkel – „beadta a derekát” és megállapodott **Kovács Lászlóval**, az MSZP elnökével, valamint a szocialisták fővárosi vezetésével a vásárlásról. A történetek furcsa fintora, hogy a hánoveri jármű Pestre érkezése egy napra esett Demszky bejelentésével.

A metróper elvesztése a kormányval szemben szintén foltot ejtett az imidzszen.

Az utolsó lépés a lemondás felé vezető úton az, ami a szocialisták kongresszusának napján, illetve az előtt tör-

tént. Megállapodtak **Szent-Iványi István**nal abban, hogy a frakcióvezető képviselteti magát az MSZP összejövetelén, ám végül az elnök úgy döntött, hogy az, hogy a kongresszuson a Munkáspárt politikusa is ott lesz, elegendő ok arra, hogy pártja távol maradjon az eseményről. (Még akkor is, ha Demszky ugyanakkor érezhetően nyitott a szocialisták új kormányfőjelöltje felé.) Hideg zuhanyként érte az SZDSZ vezetőit, hogy a kongresszuson **Göncz Árpád** exállamfő rövid látogatást tett.

Az SZDSZ Országos Tanácsának ülésén keményen bírálták az elnököt, mire ő kijelentette, koncepciójához ragaszkodik – a szabad demokrátiák önálló arculatához hozzátartozik az MSZP-től való távolságtartás. Amennyiben a többség úgy ítéli meg, hogy a jelenlegi koalíció leváltásához fokozottabb együttműködésre van szükség a legnagyobb ellenzéki párttal, ő lemond.

Első reagálásában Demszky lemondását a politikus személyes döntésének, az SZDSZ ügyének nevezte **Kovács László**, az MSZP első

embere, aki szerint a lemondott elnök véleményével ellentétben az MSZP akár egyedül is le tudja győzni a Fideszt. Természetesen ennek esélyét növeli, „ha az SZDSZ is kész a szorosabb együttműködésre”. Ezzel kapcsolatban megfigyelők azt hangoztatják, hogy a két párt közeledését előmozdíthatja, ha – mint azt **Pető Iván** nyilatkozta – Kuncze lesz az SZDSZ megbízott elnöke.

Információink szerint Kunczét maga a jelenleg Göteborgban tartózkodó Demszky javasolta utódjának az elnöki tisztségben még a párt ügyvivői testületnek hétfői ülésén. (Úgy tudjuk, hogy ezen a testületi ülésen egyedül Fodor nem marasztalta tisztségében Demszkyt.) **Pokorni Zoltán**, a Fidesz elnöke szerint Demszky távozásának az ország szempontjából nincs különösebb jelentősége. A lemondást Pokorni az SZDSZ MSZP-hez való közeledésének jeleként értékeli. **Gyimóthy Géza**, az FKGP főtitkára szerint „egyértelmű volt, hogy Demszky elnöksége csak tisztavirágéletű lehet, mivel az SZDSZ-ben többen vannak azok, akik az MSZP-vel való együttműködést kívánják”. **Balczó Zoltán**, a MIÉP frakcióvezető-helyettesének közleménye azt fejtegeti, hogy Demszkyt lemondatták, mert hiteltelen kétfrontos harca kudarcot vallott.

Az SZDSZ ügyvivői testülete szombaton ülést tart, amelyen minden bizonnyal Kuncze Gábort javasolják megbízott elnöknek. A párt elnökét várhatóan az SZDSZ őszi küldöttgyűlése választja meg.

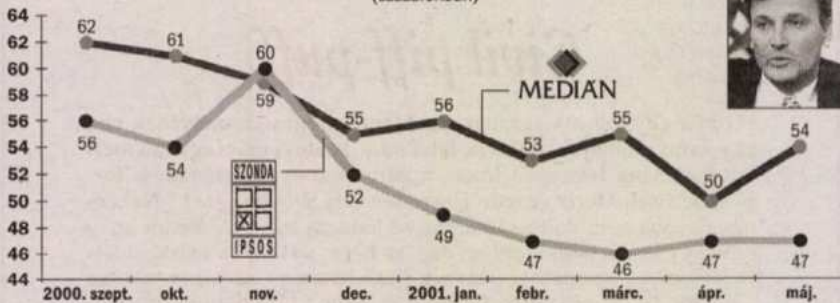
Demszky még tavaly decemberben azt mondta, hogy az „SZDSZ felfalja elnökeit”. Egy tavaszi háttérbeszélgetésen pedig úgy fogalmazott: „ez a párt három hónapon belül minden elnökét bedarálja, bárki jöjjön is utánam”.

Kéri J. Tibor-Pogonyi Lajos

Kuncze Gábor

DEMSZKY GÁBOR NÉPSZERŰSÉGE (százalékban)

Forrás: Szonda Ipsos; Medián-Omnibusz, havonta 1200 fős országos reprezentatív felmérések

NÉPSZABADSÁG-grafika